

Posudek školitele na bakalářskou práci

Lucie Chudá: *Pozůstatky nestoriánského křesťanství ve Vnitřním Mongolsku*

2011, 89str.

Bakalářská práce Lucie Chudé se zabývá velice náročným tématem přítomnosti křesťanství ve středověkých kočovnických státech centrální Asie. Autorka si je vědoma toho, že téma, jež si zvolila za dlouhodobý předmět svého studia, vyžaduje náročnou a mnohostrannou jazykovou i metodologickou přípravu. Cílem této její práce, jak jej formuluje v úvodu, je především zorientovat se v pro ni dosažitelných zdrojích informací, tj. pramenech a studiích v evropských jazycích a mongolštině.

Práce je rozčleněna do sedmi kapitol včetně úvodu a závěru, bibliografie a bohaté obrazové přílohy.

V první, úvodní kapitole autorka, kromě formulací tématu, cíle a metodologie práce přináší zajímavý přehled dějin objevování a zkoumání nestoriánských památek ve Vnitřním Mongolsku v první polovině dvacátého století.

První část druhé kapitoly je shrnutím základních informací o východoasyrské církvi, známé na Západě pod nepřesným, avšak velmi pevně s ní spojeným názvem „nestoriánská“. Zde se autorka s úctyhodnou přehledností vypořádala s hlavními momenty vývoje velkých východokřesťanských proudů od počátku letopočtu, základními věroučnými rozpory a rolí patriarchy Nestoria, rozmachu asyrské církve ve středověku a jejího osudu v moderní době. Ve druhé části druhé kapitoly se již autorka zabývá pouze středověkými nestoriány a snaží se z literatury vyexcerpovat a utřídit poznatky o té podobě nestoriánské církve, s níž se středověcí kočovníci setkali. Autorka zde porovnává obecnou literaturu o východokřesťanských církvích s prameny o východoasijských nestoriánech a načrtává hrubé obrysy oné formy křesťanství, která kočovníky ovlivňovala. Tento oddíl práce je do značné míry průkopnický a naznačuje možný směr dalšího bádání.

Třetí kapitola je věnována dějinám šíření nestoriánské církve z Persie na východ, přičemž Lucie věnuje zvláštní pozornost zmínek o rané přítomnosti křesťanství mezi kočovnými Turky. V této kapitole se dále zabývá působením nestoriánů v Číně, které vyvrcholilo ve vlády dvou dynastií nečínského původu – Tchang a Jüan. V oddíle o Jüanské dynastii se Lucie soustřeďuje na období vlády chána Chubilaje, a podrobně popisuje zajímavý případ „obráceného Marka Pola“ – Rabbana Saumy a jeho druha Rabbana Markose.

Následující dvě kapitoly, čtvrtou a pátou, lze označit za materiálový základ práce. Jsou velice obsáhlé, protože zahrnují prakticky všechny dostupný materiál související s „nestoriánskými“ kočovnými etniky před dvanáctým stoletím a o působení nestoriánů na dvorech vládců Mongolské říše. Oběma kapitolám, které jsou zjevně výsledkem dlouhodobé práce, by prospělo poněkud podrobnější členění a systematizace poznatků.

Šestá kapitola přináší v podstatě vyčerpávající soupis a popis všech „hmatatelných“ pozůstatků působení nestoriánů v mongolských oblastech, které byly doposud objeveny. Zvláštní oddíl je věnován vpravdě senzačnímu objevu A. Mostaerta, který z nepochopitelných důvodů bývá badateli přehlížen, totiž zbytkům nestoriánské komunity v Ordosu, která si ještě na počátku dvacátého století uchovávala rituály pocházející z křesťanských. Následuje výčet a popis památek ve Vnitřním Mongolsku včetně ordoských bronzových křížů a podkapitola o nestoriánských obrazových památkách se Sint'iangou a Dunchuangu, které autorka uvádí kvůli jejich výjimečnosti a názornosti.

V závěru Lucie Chudá přehledně formuluje poznatky a podněty, které z její práce vyplývají. Dochází k závěru, že efektivní oživení stagnujícího bádání v oblasti centrálněasijského křesťanství vyžaduje kombinaci systematického studia východního křesťanství včetně jeho východoiránských forem a hlubokého porozumění kočovnické kultuře.

Přestože práce je od začátku koncipována jako kompilační a nepředpokládá nové objevy, je přínosná v několika ohledech - především jako první dílo, které kombinuje všechny typy využitelných zdrojů informací k tématu a klade důraz na doposud méně využívané materiály. Zároveň se autorce v práci průběžně daří upozorňovat na otázky vznikající především porovnáním známých podob východního křesťanství s historickými dokumenty (otázka používání ikon, kněžského celibátu atp.) a zamýšlet se nad nimi, čímž předjímá směr svého dalšího výzkumu.

Bakalářská práce je Lucie Chudé je přehledně a logicky členěná, autorka prokázala schopnost vyhledat, zpracovat a kriticky utřídit velké množství informací z rozličných zdrojů. Práce je jak nezbytným základem pro její další bádání v náročné oblasti, kterou si zvolila, tak užitečnou „příručkou“ pro badatele.

Přes některé formální nedostatky, jako občasné překlepy a pravopisné chyby, práci navrhuji k obhajobě a hodnotím jako výbornou.

13.9.2011

Veronika Zikmundová

vedoucí práce